

ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ
ΕΚΘΕΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΣΥΝΕΠΕΙΩΝ ΡΥΘΜΙΣΕΩΝ
ΟΔΗΓΟΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΟΣ 2009

Εισαγωγή

Με την εγκύκλιο του Πρωθυπουργού 190/18-7-2006 ορίστηκε ότι κάθε Υπουργείο που προτείνει μία νέα ρύθμιση συντάσσει υποχρεωτικά «Έκθεση Αξιολόγησης Συνεπειών Ρυθμίσεων» (εφεξής «Έκθεση»). Η Έκθεση συνοδεύει το σχέδιο νόμου και είναι ένα έγγραφο που βοηθεί την τεκμηρίωση της νομοθετικής πρωτοβουλίας. Η Έκθεση χωρίζεται σε δύο τμήματα: αξιολόγηση της κύριας ρύθμισης και αξιολόγηση άλλων διατάξεων.

Στην Έκθεση περιγράφονται κατά τρόπο συγκεκριμένο η ανταπόκριση της προτεινόμενης ρύθμισης στις αρχές και τις διαδικασίες καλής νομοθέτησης που αναφέρονται αναλυτικά στην εγκύκλιο του Πρωθυπουργού, καθώς και οι διαβουλεύσεις που πραγματοποιήθηκαν.

Για την υποστήριξη των αρμόδιων υπηρεσιών των Υπουργείων στη σύνταξη της Έκθεσης, ομάδα ειδικών εμπειρογνομητών ετοίμασε το 2006 υπόδειγμα τέτοιας Έκθεσης και Εγχειρίδιο Οδηγιών για τη συμπλήρωση του Υποδείγματος.

Στις αρχές του 2007 συνεστήθη η «Επιτροπή Υποστήριξης Νομοθετικής Πολιτικής και Αξιολόγησης Ποιότητας και Αποτελεσματικότητας Νομοθετικών Ρυθμίσεων», η οποία έκτοτε συνεδριάζει τακτικά, παρακολουθώντας συνολικά την πορεία της κανονιστικής μεταρρύθμισης και σχεδιάζοντας τα μελλοντικά βήματα.

Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή, εκτιμώντας τα δεδομένα των δύο σχεδόν πρώτων ετών πιλοτικής εφαρμογής και συμπλήρωσης της Έκθεσης, προχώρησε στη διαμόρφωση ενός νέου υποδείγματος, το οποίο λαμβάνει υπ' όψιν την εμπειρία όλων των εκθέσεων αξιολόγησης συνεπειών ρυθμίσεων που έχουν συμπληρωθεί από το 2007 έως και το τέλος του 2008.

Οι οδηγίες που ακολουθούν αποτελούν συμπλήρωμα και οδηγό για την ορθή σύνταξη του νέου υποδείγματος της Έκθεσης και φιλοδοξούν να διευκρινίσουν ορισμένα θέματα σχετικά με το υπόδειγμα, προκειμένου να συμβάλουν στην ορθή σύνταξη της Έκθεσης.

Γενικές παρατηρήσεις

Πεδίο εφαρμογής: Το υπόδειγμα της Έκθεσης αφορά μόνο τα σχέδια νόμου και τα σχέδια τροπολογιών (στα οποία θα εφαρμόζεται το Β μέρος που αφορά την αξιολόγηση άλλων διατάξεων). Το υπόδειγμα αυτό δεν αφορά σχέδια νόμων που κυρώνουν διεθνείς συμβάσεις, ούτε προεδρικά διατάγματα ή άλλες κανονιστικές πράξεις της Διοίκησης.

Χρόνος σύνταξης: Η Έκθεση συντάσσεται κατά τη διάρκεια της νομοπαρασκευαστικής διαδικασίας και, σε κάθε περίπτωση, πριν από την ολοκλήρωση της προετοιμασίας του σχεδίου νόμου.

Χρόνος αποστολής: Η Έκθεση αποστέλλεται για πρώτη φορά στη Γενική Γραμματεία της Κυβέρνησης πριν από τη συζήτηση της σχετικής νομοθετικής πρωτοβουλίας στο πλαίσιο της Κυβερνητικής Επιτροπής. Εν συνεχεία, η Έκθεση αποστέλλεται στη Γενική Γραμματεία της Κυβέρνησης, με τις τυχόν συμπληρώσεις που έχουν τυχόν επέλθει, για να αποτελέσει αντικείμενο επεξεργασίας – μαζί με το σχέδιο νόμου στο οποίο αναφέρεται – από την Κεντρική Νομοπαρασκευαστική Επιτροπή (ΚΕ.Ν.Ε.).

Πληροφορίες επικοινωνίας

Στο Υπόδειγμα της Έκθεσης αναφέρονται κατ' αρχάς το Υπουργείο που έχει την κυρίως νομοθετική πρωτοβουλία και ο υπεύθυνος επικοινωνίας.

Ως «Υπουργείο» αναφέρεται μόνο το Υπουργείο που έχει την κύρια πρωτοβουλία προώθησης του σχεδίου νόμου, και όχι τυχόν συναρμόδια Υπουργεία.

Ο «υπεύθυνος επικοινωνίας» δεν είναι απαραίτητως ο συντάκτης ή ο μοναδικός συντάκτης της Έκθεσης, αλλά ένα πρόσωπο που έχει καλή γνώση του περιεχομένου της Έκθεσης και με το οποίο μπορεί να επικοινωνήσει η Γενική Γραμματεία της Κυβέρνησης για την επίλυση τυχόν δυσνόητων θεμάτων. Τα στοιχεία επικοινωνίας του προσώπου αυτού θα πρέπει να συμπληρώνονται με πληρότητα, ώστε να διευκολύνεται η επικοινωνία μαζί του και, εν τέλει, με τον συντάκτη ή τους συντάκτες της Έκθεσης.

Τίτλος προτεινόμενου σχεδίου νόμου

Στο σημείο αυτό αναγράφεται ο τίτλος του προτεινόμενου σχεδίου νόμου. Επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με τους νομοτεχνικούς κανόνες της ΚΕ.Ν.Ε., ο τίτλος τίθεται πάντοτε στην ονομαστική και αποδίδει την κεντρική ιδέα του περιεχομένου του σχεδίου νόμου. Σε περίπτωση που στο σχέδιο νόμου περιλαμβάνονται διατάξεις που δεν έχουν άμεση σχέση με το κύριο αντικείμενο του σχεδίου, στον τίτλο προστίθεται η φράση «και άλλες διατάξεις». Σημειώνεται, πάντως, ότι τέτοιες διατάξεις δεν μπορεί να είναι άσχετες με το κύριο αντικείμενο του σχεδίου νόμου, αφού, σύμφωνα με το άρθρο 74 παρ. 5 εδ. β' του Συντάγματος, «νομοσχέδιο ή πρόταση νόμου που περιέχει διατάξεις άσχετες με το κύριο αντικείμενό τους δεν εισάγεται για συζήτηση».

Περίληπτική αναφορά στο περιεχόμενο της κύριας αξιολογούμενης ρύθμισης

Υπό την έννοια ότι ένα σχέδιο νόμου μπορεί να έχει μία κύρια θεματική και κάποιες «άλλες διατάξεις», εντός πάντοτε των ορίων που θέτει το προαναφερθέν άρθρο 74 παρ. 5 εδ. β' του Συντάγματος, στο σημείο αυτό γίνεται μία περιληπτική αναφορά στο περιεχόμενο της κύριας αξιολογούμενης ρύθμισης. Ως κύρια αξιολογούμενη ρύθμιση νοείται, κατά τα ανωτέρω, η ρύθμιση που αποτελεί το κεντρικό θέμα του σχεδίου νόμου.

Στο σημείο αυτό, γίνεται αναφορά στους σκοπούς και τους στόχους που επιδιώκει η κύρια προτεινόμενη ρύθμιση, καθώς και στα κύρια και ουσιώδη σημεία της (τι είναι, ποιους αφορά και πού αναφέρεται). Πρέπει να αποφεύγεται η αντιγραφή στοιχείων της αιτιολογικής έκθεσης. Το κείμενο δεν μπορεί να υπερβαίνει τις 200 λέξεις.

Περίληπτική αναφορά σε άλλες ρυθμίσεις που τυχόν περιλαμβάνονται στο προτεινόμενο σχέδιο νόμου

Περίληψη του περιεχομένου τυχόν «άλλων διατάξεων» που περιλαμβάνονται στο σχέδιο νόμου, χωρίς να είναι άσχετες με το αντικείμενο της «κύριας αξιολογούμενης ρύθμισης» παρατίθεται στο σημείο αυτό της έκθεσης. Η συνάφεια των «άλλων διατάξεων» με το κύριο αντικείμενο του σχεδίου νόμου θα πρέπει να τονίζεται στο σημείο αυτό, ώστε να μην καταλείπεται εξαρχής αμφιβολία περί τούτου.

Στην περίληψη θα πρέπει να αποφεύγεται η επανάληψη στοιχείων που θα απαντηθούν αναλυτικά στη συνέχεια της Έκθεσης και ιδίως στο κεφάλαιο Β «Αξιολόγηση Άλλων Διατάξεων».

A. ΚΥΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΗ ΡΥΘΜΙΣΗ

1. Αναγκαιότητα

1.1. Περιγράψτε το πρόβλημα (οικονομικό, κοινωνικό ή άλλο) το οποίο καθιστά αναγκαία την προώθηση και ψήφιση της αξιολογούμενης ρύθμισης

Ο συντάκτης της Έκθεσης καλείται να προσδιορίσει το πρόβλημα που η προτεινόμενη ρύθμιση επιδιώκει να αντιμετωπίσει. Η περιγραφή περιλαμβάνει την αντικειμενική εκτίμηση των πραγματικών διαστάσεων του προβλήματος, καθώς και την ένταση αυτού. Ειδικότερα, εκτός από τη γενική διατύπωση του προβλήματος, πρέπει να περιγραφούν τα αίτια που το προξενούν, και όχι απλώς τα συμπτώματά του, όπως επίσης οι ομάδες που εμπλέκονται, οι λόγοι για τους οποίους δεν έχουν αποδώσει τυχόν προηγούμενες ρυθμίσεις και η διαχρονικότητα του προβλήματος. Ο προσδιορισμός του προβλήματος πρέπει να γίνει με συγκεκριμένες και σαφείς αναφορές και όχι με γενικούς και αόριστους όρους.

Στο σημείο αυτό, μπορεί να γίνονται παραπομπές σε παραρτήματα ή σε ιστοσελίδες που αναφέρονται σε ειδικές μελέτες, ποσοτικά στοιχεία, κ.λπ.

1.2. Αναφέρατε τους στόχους που επιδιώκει η αξιολογούμενη ρύθμιση, συμπεριλαμβάνοντας επιπλέον τυχόν ποσοτικοποιημένα και ποιοτικά στοιχεία των επιδιωκόμενων στόχων και αποτελεσμάτων

Η κύρια αξιολογούμενη ρύθμιση δεν μπορεί παρά να έχει ως στόχο την επίλυση ή την άμβλυνση του προβλήματος που περιγράφηκε στην προηγούμενη ερώτηση. Στο σημείο αυτό, λοιπόν, ο συντάκτης της Έκθεσης καλείται να προσδιορίσει το αποτέλεσμα που προσδοκείται από την κύρια αξιολογούμενη ρύθμιση, και μάλιστα να αιτιολογήσει την προσδοκία αυτή συμπεριλαμβάνοντας τυχόν ποσοτικά και οικονομικά μεγέθη καθώς και στατιστικά στοιχεία που τεκμηριώνουν τη σχετική άποψη.

Επίσης, ο συντάκτης της Έκθεσης καλείται να τεκμηριώσει και να επιβεβαιώσει την αναγκαιότητα της ρύθμισης αναφέροντας τις συνέπειες που ενδέχεται να προκύψουν εάν δεν πραγματοποιηθεί η προτεινόμενη ρύθμιση. Τέτοιες συνέπειες θα μπορούσαν, εντελώς ενδεικτικά, να είναι η μη τήρηση νομικών δεσμεύσεων, η διατήρηση υφιστάμενης κατάστασης, η ανάγκη για νέα ρυθμιστική πρωτοβουλία σε

σύντομο χρονικό διάστημα. Ο συντάκτης της Έκθεσης μπορεί να προσδιορίσει κάθε είδους συνέπεια, που, κατά την εκτίμησή του, θα επέλθει από την ακύρωση της αξιολογούμενης νομοθετικής πρωτοβουλίας. Σε κάθε περίπτωση, ο συντάκτης της Έκθεσης καλείται να αιτιολογήσει ειδικότερα τις πιθανές συνέπειες σε περίπτωση μη πραγματοποίησης της προτεινόμενης ρύθμισης.

1.3. Αναφέρατε αναλυτικά τις κοινωνικές και οικονομικές ομάδες που επηρεάζει άμεσα και αυτές που επηρεάζει έμμεσα η αξιολογούμενη ρύθμιση και προσδιορίστε τον λόγο της επιρροής

Ο συντάκτης της Έκθεσης καλείται να περιγράψει συγκεκριμένα, και όχι με γενικούς όρους, τους πληθυσμούς που επηρεάζονται από την προτεινόμενη ρύθμιση. Ο προσδιορισμός των πληθυσμών πρέπει να γίνεται τόσο με ποσοτικά όσο και με ποιοτικά στοιχεία, καθώς και με τη χρήση κατάλληλων δεικτών, εάν αυτό είναι εφικτό. Ενδείκνυται σε αυτό το σημείο η χρήση στοιχείων από την Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος (ΕΣΥΕ) ή από άλλες βάσεις δεδομένων.

Θα πρέπει να αναφερθούν οι πληθυσμοί που επηρεάζονται άμεσα ή έμμεσα, θετικά ή/και αρνητικά. Οι θετικές και αρνητικές συνέπειες έχουν σχέση με τις έννοιες του οφέλους, του κόστους και της διακινδύνευσης. Ο προσδιορισμός των συνεπειών για τους πληθυσμούς πρέπει να καλύπτει και τις βραχυπρόθεσμες, τις μεσοπρόθεσμες και τις μακροπρόθεσμες συνέπειες.

Η έννοια του «πληθυσμού» μπορεί να αναφέρεται τόσο σε ομάδες φυσικών προσώπων (π.χ. μετανάστες, ΑμεΑ, συνταξιούχους, νοσηλευτές κ.λπ.) όσο και σε ομάδες νομικών προσώπων, όπως κλάδοι εταιρειών με ομοειδή χαρακτηριστικά, ή ακόμη και σε αμιγώς οικονομικά μεγέθη. Σε περίπτωση που υπάρχει αντιστοίχιση, χρήσιμο είναι να αναγράφονται τα σχετικά στοιχεία από τον κατάλογο Στατιστικής Ταξινόμησης Κλάδων Οικονομικής Δραστηριότητας (ΣΤΑΚΟΔ) της ΕΣΥΕ ή ο Κωδικός Αριθμός Δραστηριότητας (ΚΑΔ).

2. Καταλληλότητα

2.1. Αναφέρατε, εάν υπάρχουν, προηγούμενες προσπάθειες αντιμετώπισης του ίδιου ή παρόμοιου προβλήματος στην Ελλάδα και περιγράψτε αναλυτικά τα επιτυχή και τα προβληματικά σημεία των προσπαθειών αυτών

Σημαντικός παράγοντας που θα πρέπει να λαμβάνεται υπ' όψιν σε κάθε νομοθετική προσπάθεια επίλυσης κάποιου προβλήματος είναι η προηγούμενη εμπειρία, εθνική και διεθνής, στην αντιμετώπιση του ίδιου ή παρόμοιου προβλήματος. Η εμπειρία αυτή μπορεί να είναι θετική ή αρνητική και τα συμπεράσματα που μπορεί κανείς να εξαγάγει από αυτήν βοηθούν αποφασιστικά

στην τεκμηρίωση της νέας νομοθετικής πρωτοβουλίας. Στο σημείο αυτό, λοιπόν, ο συντάκτης της Έκθεσης αναφέρει τα πορίσματα της έρευνάς του για την εμπειρία προηγούμενων προσπαθειών αντιμετώπισης του ίδιου ή παρόμοιου προβλήματος στην Ελλάδα, αποδίδοντας όμως μεγάλη προσοχή στις τυχόν διαφορετικές κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες που μπορεί να υπήρχαν την εποχή των προσπαθειών εκείνων σε σχέση με τις σημερινές και αιτιολογώντας ειδικά για ποιον λόγο θεωρεί ότι η παλαιότερη εμπειρία μπορεί ή δεν μπορεί να είναι χρήσιμη - και σε ποιον βαθμό - για την προτεινόμενη ρυθμιστική πρωτοβουλία.

Στο πλαίσιο αυτό, ο συντάκτης της Έκθεσης μπορεί να αναφερθεί και στους λόγους της επιλογής της αξιολογούμενης ρύθμισης έναντι άλλων, εναλλακτικών λύσεων. Ο συντάκτης της Έκθεσης καλείται να προσδιορίσει εφικτές και εφαρμόσιμες εναλλακτικές λύσεις, τους λόγους για τους οποίους δεν επιλέχθηκαν αυτές, καθώς και τις πιθανές συνέπειές τους στην περίπτωση που είχαν επιλεγεί. Εφικτές είναι οι εναλλακτικές λύσεις που είναι δυνατόν να επιλεγούν υπό τις ισχύουσες νομικές, κοινωνικές, πολιτισμικές, οικονομικές, τεχνολογικές, κ.λπ. προϋποθέσεις. Σε περίπτωση που έχει γίνει μελέτη περί του εφικτού της ρύθμισης (feasibility study), θα πρέπει να αναφερθεί στο σημείο αυτό και να επισυναφθεί.

2.2. Αναφέρατε τουλάχιστον ένα παράδειγμα αντιμετώπισης του ίδιου ή παρόμοιου προβλήματος σε χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του ΟΟΣΑ (εφόσον υπάρχει) και αιτιολογήστε τον λόγο για τον οποίο επιλέξατε τη συγκεκριμένη χώρα

Προκειμένου να απαντήσει στο πεδίο αυτό, ο συντάκτης της Έκθεσης θα πρέπει να συγκεντρώσει πληροφορίες και να αναφερθεί σε επιτυχή παραδείγματα που έχει μελετήσει ο ίδιος ή όσοι προτείνουν τη ρύθμιση σχετικά με λύσεις αντίστοιχων προβλημάτων από τη διεθνή εμπειρία. Στο σημείο αυτό, όμως, ο συντάκτης της Έκθεσης θα πρέπει να προσέξει, ώστε η συγκεκριμένη χώρα στην οποία αναφέρεται να έχει συνθήκες - κοινωνικές, πολιτικές και οικονομικές - όμοιες ή συγκρίσιμες με την Ελλάδα, και να αιτιολογήσει για ποιον λόγο η διεθνής εμπειρία που επικαλείται μπορεί να εφαρμοστεί με επιτυχία και στη σημερινή ελληνική πραγματικότητα.

2.3. Απαριθμήστε αναλυτικά τα διατάγματα και τις κανονιστικές πράξεις που πρέπει να εκδοθούν, προκειμένου να εφαρμοστεί πλήρως η αξιολογούμενη ρύθμιση, και περιγράψτε για κάθε μία από αυτές τυχόν θέματα που πρέπει να προσεχθούν κατά την εφαρμογή της

Προκειμένου να απαντήσει στην ερώτηση αυτή, ο συντάκτης της Έκθεσης οφείλει να μελετήσει προσεκτικά την αξιολογούμενη πρόταση ρύθμισης και να εντοπίσει όλες

– ανεξαιρέτως - τις εξουσιοδοτικές διατάξεις που αυτή θα περιλαμβάνει. Εν συνεχεία, θα διαπιστώσει εάν αυτές αρκούν για την πλήρη και αποτελεσματική, κατά την κρίση του, εφαρμογή της κύριας αξιολογούμενης ρύθμισης ή εάν υπάρχουν και κάποιες που θα πρέπει να προστεθούν, ως απαραίτητες ή χρήσιμες, ή να αφαιρεθούν, ως περιττές. Στην ουσία, ο συντάκτης της Έκθεσης θα πρέπει να ελέγξει στο στάδιο αυτό εάν το σχέδιο νόμου περιλαμβάνει όλες εκείνες τις διαδικαστικές προϋποθέσεις που απαιτούνται, ώστε η ρύθμιση να εφαρμοστεί πλήρως, ύστερα από την έκδοση των προβλεπόμενων διαταγμάτων και κανονιστικών και ατομικών πράξεων. Στην Έκθεση θα πρέπει να καταγραφούν κατά περιεχόμενο όλες οι εξουσιοδοτικές διατάξεις, μία προς μία, με σκοπό αφενός να προσδιορίζεται το συνολικό κανονιστικό έργο που σχετίζεται με την εφαρμογή της αξιολογούμενης ρύθμισης, και αφετέρου να καθίσταται ευχερής η εκ των υστέρων παρακολούθηση της έκδοσης και δημοσίευσής τους.

3. Συνέπειες στην οικονομία

3.1. Αναφέρατε αναλυτικά ποιες κατηγορίες επιχειρήσεων αφορά η αξιολογούμενη ρύθμιση

Ξεκινώντας την ειδικότερη εκτίμηση των συνεπειών των προτεινόμενων ρυθμίσεων, ο συντάκτης της Έκθεσης θα πρέπει να αναφερθεί αναλυτικά στις κατηγορίες επιχειρήσεων που επηρεάζονται περισσότερο από άλλες ως προς δύο κριτήρια: α) ως προς το μέγεθος, εάν δηλαδή η προτεινόμενη ρύθμιση αφορά μεγάλες, μεσαίες, μικρές ή πολύ μικρές επιχειρήσεις, και β) ως προς το αντικείμενο δραστηριότητας.

Ενδεικτικά στοιχεία που αφορούν, δηλαδή επηρεάζουν άμεσα ή έμμεσα, θετικά ή/και αρνητικά, κατηγορίες επιχειρήσεων μπορεί να είναι η μείωση του κόστους λειτουργίας, η άρση εμποδίων εισόδου, τα επενδυτικά και φορολογικά κίνητρα, η υποστήριξη εξαγωγών, οι ανθρωπίνι πόροι, οι επιστημονικές και τεχνολογικές παράμετροι, οι αλλαγές στο θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας (π.χ. ωράριο καταστημάτων) και άλλα.

Ως προς το μέγεθος, η διαφοροποίηση γίνεται σύμφωνα με τον πίνακα που προσαρτάται στον οδηγό αυτό ως **Παράρτημα Ι**.

Κατά τον προσδιορισμό του μεγέθους, σε κάποιες ειδικές περιπτώσεις θα μπορούσε να ληφθεί υπ' όψιν ο βαθμός ανεξαρτησίας της επιχείρησης, ο οποίος εξαρτάται από τον βαθμό συμμετοχής της ίδιας ή μετόχου της σε άλλη επιχείρηση, από τον βαθμό συνεργασίας με αυτήν, καθώς και από τον βαθμό σύνδεσής της με άλλη επιχείρηση.

Ως προς το αντικείμενο δραστηριότητας, ο συντάκτης της Έκθεσης καλείται, εάν είναι δυνατόν, να προσδιορίσει τους κλάδους ή τις κατηγορίες στις οποίες υπάγονται οι επηρεαζόμενες επιχειρήσεις. Εάν υπάρχει αντιστοιχία, θα πρέπει να αναγράφονται οι κατάλληλοι κωδικοί ΕΣΥΕ - ΣΤΑΚΟΔ και ΚΑΔ.

Εάν ο συντάκτης της Έκθεσης κρίνει ότι η προτεινόμενη ρύθμιση δεν έχει καμία συνέπεια στις επιχειρήσεις, αιτιολογεί ειδικά την κρίση του αυτή.

3.2 Αναφέρατε αναλυτικά την επίδραση της αξιολογούμενης ρύθμισης στη δομή της αγοράς

Ο συντάκτης της Έκθεσης καλείται να προσδιορίσει αν η προτεινόμενη ρύθμιση συμβάλλει στην ενίσχυση ή στη συρρίκνωση του συγκεκριμένου κλάδου στην αγορά. Ειδικότερα, καλείται να επισημάνει πώς επηρεάζονται η παραγωγή, οι επενδύσεις, η κατανάλωση και το συνολικό εμπόριο του κλάδου.

Θα πρέπει να γίνει σαφής αναφορά στα βασικά διαρθρωτικά στοιχεία της αγοράς ή των αγορών, τα οποία αφορά η προτεινόμενη ρύθμιση, και στον τρόπο ή τον βαθμό κατά τον οποίο επηρεάζονται αυτά. Ως βασικά διαρθρωτικά στοιχεία μιας αγοράς θεωρούνται οι κύριοι συντελεστές της παραγωγικής διαδικασίας, όπως οι παραγωγοί προϊόντων ή υπηρεσιών, οι ενδιάμεσοι και οι τελικοί καταναλωτές/χρήστες των υπηρεσιών/προϊόντων και οι μηχανισμοί/διαδικασίες διεκπεραίωσης του συναλλάσσεσθαι στην αγορά αυτή.

Εάν ο συντάκτης της Έκθεσης κρίνει ότι η προτεινόμενη ρύθμιση δεν έχει καμία συνέπεια στη δομή της αγοράς, αιτιολογεί ειδικά την κρίση του αυτή. Το ίδιο ισχύει αναλόγως και για τις επόμενες ερωτήσεις.

3.3 Μετρήστε το κόστος εγκατάστασης για νέες επιχειρήσεις πριν και μετά την αξιολογούμενη ρύθμιση, με τη χρήση του «τυποποιημένου μοντέλου κόστους»

Με τον όρο «κόστος εγκατάστασης» νοείται το συνολικό κόστος ίδρυσης, εγκατάστασης και έναρξης εργασιών και λειτουργίας μιας επιχείρησης. Το ζητούμενο είναι η ανάλυση και η απαρίθμηση των γραφειοκρατικών διαδικασιών και η αποτίμηση του κόστους τους που απαιτείται για την εγκατάσταση πριν από τη νέα ρύθμιση και μετά τη νέα ρύθμιση. Ο συντάκτης της Έκθεσης καλείται να επεξηγήσει πώς και γιατί η κατάσταση θα βελτιωθεί με την προτεινόμενη ρύθμιση. Η μέτρηση πρέπει να γίνει με τη χρήση του «τυποποιημένου μοντέλου κόστους» (βλ. Παράρτημα Ι σχετικά με υπολογισμό των διοικητικών επιβαρύνσεων).

3.4 Αναφέρατε αναλυτικά την επίδραση της προτεινόμενης ρύθμισης στις λειτουργίες της παραγωγής και του μάρκετινγκ των επιχειρήσεων

Στο σημείο αυτό, ο συντάκτης της Έκθεσης θα πρέπει να εξετάσει εάν η προτεινόμενη ρύθμιση ενισχύει ή αποδυναμώνει τις δυνατότητες των επιχειρήσεων για ευελιξία παραγωγής και διάθεσης προϊόντων - παροχής υπηρεσιών (επιλογή της τιμής, της ποιότητας, του εύρους, της τοποθέτησης και προώθησης σε νέες αγορές, εγχώριες και διεθνείς). Η απάντηση πρέπει να τεκμηριωθεί.

3.5. Αναφέρατε αναλυτικά και αιτιολογήστε την επίδραση της αξιολογούμενης ρύθμισης στην ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων

Για τις ανάγκες συμπλήρωσης του πεδίου αυτού, ως ανταγωνιστικότητα σε επίπεδο επιχείρησης νοείται η δυνατότητα που δίδεται στις επιχειρήσεις να διατηρηθούν, να αναπτυχθούν και να αποκτήσουν μια πρόσθετη ικανότητα παραγωγής και διάθεσης προϊόντων και υπηρεσιών στην αγορά.

Στο σημείο αυτό, ο συντάκτης της Έκθεσης καλείται να προσδιορίσει τις αναπροσαρμογές που χρειάζεται να γίνουν σε μια οργάνωση (π.χ. επιχείρηση), προκειμένου αυτή να αντεπεξέλθει στην προτεινόμενη ρύθμιση. Ο συντάκτης της Έκθεσης σημειώνει ότι η προτεινόμενη ρύθμιση επηρεάζει το κόστος λειτουργίας μιας επιχείρησης εάν, για παράδειγμα, επηρεάζεται το εργατικό, φορολογικό, γραφειοκρατικό, επιχειρησιακό, μεταφορικό, ερευνητικό κόστος, κ.λπ. Την ποιότητα των προϊόντων ή υπηρεσιών μιας επιχείρησης επηρεάζει μία ρύθμιση εάν, για παράδειγμα, επιβάλλει συμμόρφωση και εναρμόνιση σε θέματα προδιαγραφών, τυποποίησης, πιστοποίησης. Ο συντάκτης της Έκθεσης αναφέρει, επίσης, την περίπτωση που η προτεινόμενη ρύθμιση επηρεάζει θετικά ή αρνητικά τις δυνατότητες των επιχειρήσεων και των φυσικών προσώπων να καινοτομήσουν. Ως καινοτομία μπορεί να χαρακτηριστεί, σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 15 του ν. 3299/2004, η εφαρμοσμένη χρήση της γνώσης για τη δημιουργία νέων ή βελτιωμένων προϊόντων, διαδικασιών και υπηρεσιών που χρήζουν άμεσης παραγωγικής και εμπορικής αποδοχής. Ως αποδεκτά πεδία καινοτομίας ορίζονται αυτά που αφορούν προϊόντα, υπηρεσίες, παραγωγική διαδικασία και ανάπτυξη τεχνολογίας. Επίσης, ως καινοτομία νοείται η ανανέωση και η διεύρυνση του φάσματος προϊόντων και υπηρεσιών και των συναφών αγορών, η καθιέρωση νέων μεθόδων σχεδιασμού, παραγωγής, εφοδιασμού και διανομής, η εισαγωγή αλλαγών στη διαχείριση, την οργάνωση και τις συνθήκες εργασίας, καθώς και στις δεξιότητες του εργατικού δυναμικού, και καλύπτει την τεχνολογική, τη μη τεχνολογική και την οργανωτική καινοτομία. Τέλος, εάν ο συντάκτης της Έκθεσης κρίνει ότι από την

προτεινόμενη ρύθμιση επηρεάζεται ο εξαγωγικός προσανατολισμός των επιχειρήσεων, αναφέρεται σχετικά αιτιολογώντας το είδος της επιρροής.

3.6. Προσδιορίστε το διοικητικό βάρος των επιχειρήσεων που προκαλεί ή αφαιρεί η προτεινόμενη ρύθμιση, εφαρμόζοντας το «τυποποιημένο μοντέλο κόστους»

Το κόστος πληροφόρησης και προσαρμογής (διοικητική επιβάρυνση) αναφέρεται στην επιβάρυνση μιας επιχείρησης, προκειμένου να πληροφορηθεί και να ενημερωθεί πλήρως για τη νέα ρύθμιση και να προσαρμοστεί σε αυτήν. Το ζητούμενο από κάθε νέα ρύθμιση είναι η ελάφρυνση των διοικητικών βαρών των επιχειρήσεων. Έτσι, στο σημείο αυτό ο συντάκτης της Έκθεσης προσδιορίζει πόσες νέες υποχρεώσεις πληροφόρησης, προσαρμογής λειτουργίας ή συμμόρφωσης με κανονισμούς δημιουργούνται με τη νέα ρύθμιση και πόσες παλαιές συγχωνεύονται, απλουστεύονται ή καταργούνται.

Ο προσδιορισμός των υποχρεώσεων παροχής πληροφοριών μπορεί ενδεχομένως να γίνει βάσει της ακόλουθης ενδεικτικής τυπολογίας διοικητικών υποχρεώσεων:

Είδη Διοικητικής Επιβάρυνσης
<ul style="list-style-type: none">• Κοινοποίηση (ειδικών) δραστηριοτήτων (π.χ. για τη μεταφορά επικίνδυνων εμπορευμάτων)• Υποβολή (τακτικών) εκθέσεων• Σήμανση πληροφοριών που προορίζονται για τρίτους (π.χ. σήμανση της ενεργειακής απόδοσης των οικιακών συσκευών)• Παροχή πληροφοριών σε τρίτους με άλλα μέσα εκτός της σήμανσης (π.χ. χρηματοοικονομικό ενημερωτικό δελτίο)• Αίτηση συγκεκριμένης άδειας ή απαλλαγής (δηλαδή της άδειας που απαιτείται κάθε φορά που πρέπει να πραγματοποιηθεί κάποιο συγκεκριμένο έργο, όπως άδεια οικοδομής)• Αίτηση γενικής άδειας ή απαλλαγής (π.χ. άδειας άσκησης δραστηριότητας, όπως η έναρξη λειτουργίας μιας τράπεζας ή η πώληση οινοπνευματωδών ποτών)• Καταχώριση (π.χ. εγγραφή σε εμπορικό μητρώο ή σε επαγγελματικό κατάλογο)• Πιστοποίηση προϊόντων ή διεργασιών παραγωγής• Επιθεώρηση (π.χ. έλεγχος των συνθηκών εργασίας των εργαζομένων)

- Συνεργασία στο πλαίσιο λογιστικών ελέγχων
- Αίτηση επιδότησης ή επιχορήγησης
- Άλλα είδη διοικητικής επιβάρυνσης

Οι προαναφερθείσες υποχρεώσεις ενδείκνυται να μετρηθούν σύμφωνα με το πρότυπο που αναλύεται στο **Παράρτημα II** των οδηγιών αυτών, το οποίο ήδη εφαρμόζεται από αρκετά κράτη-μέλη της Ε.Ε. και από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Ο σχετικός μαθηματικός τύπος αναφέρεται στον υπολογισμό της διοικητικής επιβάρυνσης (πραγματικό κόστος) για μία δράση (π.χ. έγγραφο), για το σύνολο των επηρεαζόμενων επιχειρήσεων. Σε περίπτωση που η προτεινόμενη ρύθμιση απαιτεί περισσότερες από μία δράσεις (π.χ. έγγραφα), τότε ο τύπος επαναλαμβάνεται για κάθε μία δράση χωριστά και στη συνέχεια προστίθεται το άθροισμα. Το Παράρτημα II συμπεριλαμβάνει και παραδείγματα υπολογισμού της διοικητικής επιβάρυνσης.

3.7 Προσδιορίστε ειδικότερα και μετρήστε αναλυτικά και ξεχωριστά το κόστος και τα οφέλη που θα προκύψουν από την προτεινόμενη ρύθμιση για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις

Με βάση τον προσδιορισμό των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ), σύμφωνα με το Παράρτημα I και τους περιορισμούς δυνατοτήτων των ΜΜΕ που απορρέουν από αυτόν, ο συντάκτης της Έκθεσης καλείται να προσδιορίσει ποια πλεονεκτήματα αποκτούν οι ΜΜΕ, όπως άρση εμποδίων πρόσβασης, μείωση κόστους λειτουργίας, καλύτερη πρόσβαση στις χρηματαγορές, μείωση επενδυτικού κινδύνου, ποιοτική αναβάθμιση, τεχνολογική αναβάθμιση, ανθρώπινοι πόροι, κ.λπ.

Ο συντάκτης της Έκθεσης καλείται να προσδιορίσει το είδος του κόστους που εκτιμάται ότι θα προκύψει ή θα αποφευχθεί στο εξής για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (φόροι, πρόστιμα, ασφάλιστρα, τέλη, δαπάνες ουσιαστικής συμμόρφωσης).

Οι δαπάνες ουσιαστικής συμμόρφωσης περιλαμβάνουν το κόστος των έμπρακτων επιβαρύνσεων, όπως συμμόρφωση σε θέματα τυποποίησης και πιστοποίησης, τήρησης περιβαλλοντικών κανονισμών και προδιαγραφών, υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας, εξοικονόμησης ενέργειας, προστασίας της δημόσιας υγείας, κοινωνικής μέριμνας, κ.λπ.

3.8. Προσδιορίστε αναλυτικά τα οφέλη ή την επιβάρυνση του κρατικού προϋπολογισμού, που αναμένεται να προκληθούν από την εξεταζόμενη ρύθμιση

Πριν από τη σχετική επεξεργασία από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, ο συντάκτης της Έκθεσης καλείται να εκτιμήσει ο ίδιος, με βάση συγκεκριμένα οικονομικά στοιχεία, τα οφέλη ή την επιβάρυνση του κρατικού προϋπολογισμού, βραχυπρόθεσμα και μεσοπρόθεσμα, που αναμένεται να προκαλέσει η αξιολογούμενη ρύθμιση.

3.9. Προσδιορίστε αναλυτικά τυχόν συνέπειες της προτεινόμενης ρύθμισης στην εθνική οικονομία

Τέλος, ο συντάκτης της Έκθεσης καλείται να προσδιορίσει τα αποτελέσματα που αναμένεται να έχει η προτεινόμενη ρύθμιση στον πληθωρισμό, το ΑΕΠ και τα άλλα οικονομικά μεγέθη. Με τον τρόπο αυτό, ο συντάκτης της Έκθεσης συμπληρώνει την εκτίμησή του σχετικά με τις επιδράσεις που θα έχει η αξιολογούμενη ρύθμιση στην εθνική οικονομία.

4. Συνέπειες στην κοινωνία και τους πολίτες

4.1. Αναφέρατε τις προσδοκώμενες συνέπειες της προτεινόμενης ρύθμισης στην κοινωνία γενικά και στις επηρεαζόμενες κοινωνικές ομάδες ειδικά.

Στο πεδίο αυτό ο συντάκτης της Έκθεσης καλείται να προσδιορίσει τις κοινωνικές συνέπειες της προτεινόμενης ρύθμισης, όπως ενδεικτικά τις συνέπειες στην απασχόληση και στην αγορά εργασίας, στην ποιότητα των θέσεων εργασίας, στην ισότητα ευκαιριών, στην ισότητα των φύλων, στα δικαιώματα των καταναλωτών.

Ειδικότερα, συνέπειες ως προς την ποιότητα των θέσεων εργασίας προκύπτουν όταν οι διατάξεις της προτεινόμενης ρύθμισης συμβάλλουν προς την κατεύθυνση της «Κοινωνίας της Γνώσης», της αξιοποίησης και εξέλιξης εξειδικευμένου και τεχνικού εργασιακού δυναμικού, εάν βοηθούν τις επιχειρήσεις στην πρόσληψη και αξιοποίηση του προσωπικού αυτού και εάν εν γένει δημιουργούν θέσεις εργασίας εντάσεως γνώσης και τεχνογνωσίας.

4.2. Αναφέρατε τα σημερινά δεδομένα για κάθε έναν τομέα και κάθε μία κοινωνική ομάδα που επηρεάζονται από την αξιολογούμενη ρύθμιση, όπως αυτά προκύπτουν από την Εθνική Στατιστική Υπηρεσία

Η Εθνική Στατιστική Υπηρεσία διαθέτει μετρήσεις και δεδομένα για πολλές κοινωνικές και επαγγελματικές ομάδες. Η επίδραση της προτεινόμενης και αξιολογούμενης ρύθμισης στις ομάδες αυτές δεν μπορεί να διαγνωσθεί, παρά μόνον

εάν είναι σαφής η τρέχουσα κατάσταση, την οποία η προτεινόμενη ρύθμιση φιλοδοξεί να βελτιώσει. Για τον λόγο αυτόν, εφόσον είναι εφικτό, ο συντάκτης της Έκθεσης καταγράφει την υφιστάμενη κατάσταση. Εάν δεν υπάρχουν δεδομένα από την Εθνική Στατιστική Υπηρεσία, ο συντάκτης της Έκθεσης μπορεί, κατά την κρίση του, να αναφέρει δεδομένα που προέρχονται από άλλες πηγές, τις οποίες και θα αναφέρει, αιτιολογώντας ταυτόχρονα τους λόγους επιλογής τους.

4.3. Περιγράψτε ξεχωριστά και αναλυτικά τα οφέλη που αναμένεται να προκύψουν για τον πολίτη από την προτεινόμενη ρύθμιση

Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις οφείλουν να λαμβάνουν υπ' όψιν τους πολίτες, σε όλες τις πτυχές της δραστηριότητάς τους, και να μεριμνούν για τη βελτίωση του γενικότερου περιβάλλοντος. Πέρα από τις υπηρεσίες του Κράτους προς τον πολίτη, που αποτελούν αντικείμενο του επόμενου σημείου, ο συντάκτης της Έκθεσης καλείται να περιγράψει τη μέριμνα που λαμβάνεται και τα οφέλη που αναμένονται για τους πολίτες. Η περιγραφή μπορεί να είναι γενική, αλλά και ειδική, αναλόγως με τη φύση της προτεινόμενης ρύθμισης, ώστε να αποτυπώνονται με τον καλύτερο δυνατό τρόπο οι στόχοι της ρύθμισης και οι τρόποι ωφέλειας των πολιτών.

4.4. Αναφέρατε τα σημεία της προτεινόμενης ρύθμισης τα οποία επιφέρουν βελτίωση των υπηρεσιών του Κράτους προς τον πολίτη

Στο πεδίο αυτό, ο συντάκτης της Έκθεσης καλείται να προσδιορίσει τις ενδεχόμενες συνέπειες της προτεινόμενης ρύθμισης σε σχέση με την καλύτερη εξυπηρέτηση του πολίτη από τη Διοίκηση. Εάν δεν υπάρχουν άμεσες ή έμμεσες συνέπειες, τούτο θα πρέπει να αιτιολογηθεί επαρκώς. Κάθε επιλογή θα πρέπει να συνοδεύεται από σύντομη επεξήγηση που να τεκμηριώνει τα οφέλη που απορρέουν για τους πολίτες.

4.5. Αναφέρατε τα σημεία της προτεινόμενης ρύθμισης που απλουστεύουν τις διοικητικές διαδικασίες

Στο πεδίο αυτό ο συντάκτης καλείται να αναφερθεί σε σημεία της προτεινόμενης ρύθμισης που επιφέρουν απλούστευση διοικητικών διαδικασιών, όπως είναι ενδεικτικά η μείωση των απαιτούμενων υπογραφών στα δημόσια έγγραφα, ο καθορισμός χρονικού ορίου εντός του οποίου η Διοίκηση οφείλει να απαντήσει σε αιτήματα πολιτών, ο περιορισμός του αριθμού των αιτούμενων εγγράφων για την έκδοση άδειας/πιστοποιητικού, η δημιουργία υπηρεσιών μίας στάσης για τους πολίτες, η αποκέντρωση εξουσίας προς άλλα διοικητικά επίπεδα, η αυτεπάγγελτη αναζήτηση δικαιολογητικών, η αντικατάσταση της υποχρέωσης

προσκόμισης δικαιολογητικών με την υποχρέωση συμπλήρωσης υπεύθυνης δήλωσης.

5. Συνέπειες στο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον

5.1. Περιγράψτε ξεχωριστά και αναλυτικά τις αναμενόμενες συνέπειες της αξιολογούμενης ρύθμισης για τη βιώσιμη ανάπτυξη, τη βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος και τη μείωση των περιβαλλοντικών κινδύνων

Στο σημείο αυτό, μελετάται και αποτυπώνεται ο βαθμός στον οποίο η αξιολογούμενη ρύθμιση επιφέρει συνέπειες στη βιώσιμη ανάπτυξη, στον τομέα της ποιότητας του περιβάλλοντος και των περιβαλλοντικών κινδύνων.

Βιώσιμη ανάπτυξη υπάρχει όταν η προτεινόμενη ρύθμιση επηρεάζει τις αναπτυξιακές, επιχειρηματικές και οικονομικές δραστηριότητες, οι οποίες βρίσκονται σε αρμονία με το περιβάλλον (ή τουλάχιστον δεν το επιβαρύνουν) και δεν εξαντλούν τους διαθέσιμους φυσικούς πόρους, αλλά δημιουργούν τις προϋποθέσεις για διαρκή χρήση και αξιοποίησή τους.

Βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος συντρέχει όταν η προτεινόμενη ρύθμιση επηρεάζει την ανάδειξη και αξιοποίηση του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου και της πολιτιστικής κληρονομιάς.

5.2. Αναφέρατε περιληπτικά τα βασικά σημεία της μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων για την προτεινόμενη ρύθμιση (εφόσον υπάρχει)

Σε κάποιες περιπτώσεις, η Διοίκηση έχει εκπονήσει μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων πριν από την πρόταση συγκεκριμένης ρύθμισης. Σε κάθε τέτοια περίπτωση, ο συντάκτης της Έκθεσης καλείται να αναφέρει περιληπτικά τα βασικά σημεία αυτής της μελέτης, ώστε να αποτυπώσει με τον πιο περιεκτικό τρόπο τα πορίσματά της.

6. Συνέπειες στη Δημόσια Διοίκηση και την απονομή της Δικαιοσύνης

6.1. Περιγράψτε ξεχωριστά και αναλυτικά τις αναμενόμενες συνέπειες της αξιολογούμενης ρύθμισης για τη βελτίωση της λειτουργίας και της αποδοτικότητας της Δημόσιας Διοίκησης.

Πολλές ρυθμίσεις, ανεξαρτήτως περιεχομένου, επιδρούν άμεσα ή έμμεσα στην οργάνωση και τη λειτουργία της Δημόσιας Διοίκησης. Στόχος κάθε νέας ρύθμισης είναι ο σαφής διαχωρισμός των αρμοδιοτήτων, η δημιουργία των απλούστερων δυνατών νέων διαδικασιών και η βελτίωση των υφισταμένων. Στο σημείο αυτό, ο συντάκτης της Έκθεσης αξιολογεί τις συνέπειες της προτεινόμενης ρύθμισης στη

λειτουργία και την αποδοτικότητα της Δημόσιας Διοίκησης, τεκμηριώνοντας με τον καλύτερο δυνατό τρόπο ότι η παράμετρος αυτή έχει ληφθεί υπ' όψιν και έχει αντιμετωπιστεί, με σκοπό τη μεγαλύτερη δυνατή αποτελεσματικότητα της προτεινόμενης ρύθμισης.

6.2. Αναφέρατε τις αναμενόμενες συνέπειες της αξιολογούμενης ρύθμισης στον τρόπο απονομής της Δικαιοσύνης.

Κάποιες ρυθμίσεις μπορεί να έχουν ως άμεση ή έμμεση συνέπεια την επίδραση στον τρόπο απονομής της Δικαιοσύνης. Με τον όρο «τρόπος απονομής της Δικαιοσύνης» νοείται, μεταξύ άλλων, η επιβάρυνση ή η ελάφρυνση της ύλης των Δικαστηρίων, η αύξηση ή η μείωση των διενέξεων που οδηγούνται ενώπιον των Δικαστηρίων, καθώς και η δικονομία καθ' εαυτήν. Ο συντάκτης της Έκθεσης θα πρέπει να διερευνήσει και να αναφέρει, εάν υπάρχουν, τέτοιες συνέπειες, άμεσες ή έμμεσες, ώστε να διασφαλίσει ότι η αξιολογούμενη ρύθμιση έχει λάβει υπ' όψιν της την παράμετρο αυτή και έχει προνοήσει για τη βελτίωση ή τουλάχιστον για τη μη επιβάρυνση του τρόπου απονομής της Δικαιοσύνης.

7. Νομιμότητα

7.1 Αναφέρατε το πλαίσιο διατάξεων του Συντάγματος στο οποίο εντάσσεται η προτεινόμενη ρύθμιση

Προκειμένου να συμπληρωθεί το πεδίο αυτό, ο συντάκτης θα πρέπει να έχει ερευνήσει ποιες συνταγματικές διατάξεις καλούν σε εφαρμογή οι προτεινόμενες ρυθμίσεις. Στην εξαιρετική περίπτωση που η προτεινόμενη ρύθμιση αποτελεί εκτελεστικό του Συντάγματος νόμο, θα πρέπει βέβαια να αναφερθεί η συνταγματική διάταξη που προβλέπει την έκδοση του νόμου αυτού, αλλά θα αναφερθούν και τυχόν άλλες συνταγματικές διατάξεις που έχουν ληφθεί υπ' όψιν κατά τη σύνταξη του σχεδίου ή πρέπει να λαμβάνονται υπ' όψιν κατά την εφαρμογή του νόμου μετά την ψήφισή του.

Εάν η προτεινόμενη ρύθμιση αποσκοπεί στην προστασία ενός έννομου αγαθού, περιορίζοντας ταυτόχρονα την άσκηση κάποιου συνταγματικού δικαιώματος, θα πρέπει ο συντάκτης να αναφέρει τη διάταξη που προβλέπει το προστατευόμενο έννομο αγαθό, αλλά και αυτήν που προβλέπει το δικαίωμα του οποίου η άσκηση περιορίζεται, ώστε να προκύπτει το επιτρεπτό του περιορισμού αυτού. Σκοπός της συμπλήρωσης του πεδίου αυτού είναι η συσχέτιση της προτεινόμενης ρύθμισης με τις διατάξεις του Συντάγματος και η δημιουργία της βεβαιότητας στον συντάκτη της Έκθεσης ότι η ρύθμιση στην οποία αναφέρεται η Έκθεση είναι εντός του συνταγματικού πλαισίου.

7.2. Αναφέρατε τυχόν νομολογία των εθνικών δικαστηρίων και ιδίως του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου, του Συμβουλίου της Επικρατείας, του Αρείου Πάγου ή του Ελεγκτικού Συνεδρίου που αφορά θέματα συναφή με την προτεινόμενη ρύθμιση

Προκειμένου να επιτύχει την πλήρη διερεύνηση των συνεπειών κάθε προτεινόμενης ρύθμισης, ο συντάκτης της Έκθεσης ερευνά και διαπιστώνει εάν υπάρχει τυχόν νομολογία των εθνικών δικαστηρίων που αφορούν θέματα συναφή με την προτεινόμενη ρύθμιση και εάν έχουν αναγνωρίσει συνέπειες σε αντίστοιχες περιπτώσεις. Ενδεικτικά μπορεί να αναφερθεί ως παράδειγμα η εφαρμογή της αρχής της ισότητας από τα δικαστήρια, που στο παρελθόν έχει επεκτείνει την εφαρμογή ρυθμίσεων σε περισσότερες επαγγελματικές ομάδες, παρά το γεγονός ότι οι σχετικές διατάξεις αφορούσαν μόνο μία επαγγελματική ομάδα. Η έρευνα αυτή είναι εξαιρετικά σημαντική, διότι μπορεί να φανερώσει συνέπειες της προτεινόμενης ρύθμισης οι οποίες δεν βρίσκονταν στις προθέσεις του προτείνοντος τη σχετική ρύθμιση ή τις οποίες αυτός δεν είχε υπ' όψιν του και οι οποίες μπορεί να διαφοροποιούν το προσδοκώμενο αποτέλεσμα της αξιολογούμενης ρύθμισης.

7.3. Αναφέρατε τις σχετικές διατάξεις και προβλέψεις του ευρωπαϊκού κοινοτικού δικαίου και των διεθνών συμβάσεων που έχει κυρώσει η Ελλάδα, όπως επίσης και τυχόν νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Αντίστοιχα, στο πεδίο αυτό ο συντάκτης της Έκθεσης αναφέρει τις διατάξεις του πρωτογενούς ή/και παράγωγου κοινοτικού δικαίου που είτε θέτουν το γενικό πλαίσιο είτε ρυθμίζουν άμεσα ή έμμεσα το αντικείμενο της προτεινόμενης ρύθμισης. Σκοπός της συμπλήρωσης του πεδίου αυτού είναι η δημιουργία της βεβαιότητας στον συντάκτη της Έκθεσης ότι η νομοπαρασκευαστική εργασία έχει λάβει υπ' όψιν της τις παραμέτρους που θέτουν το ευρωπαϊκό κοινοτικό δίκαιο και οι διεθνείς συμβάσεις που έχει κυρώσει η Ελλάδα με νόμο και οι οποίες έχουν αυξημένη τυπική ισχύ. Σημαντική κρίνεται και η αναφορά σε τυχόν νομολογία των Ευρωπαϊκών Δικαστηρίων, ώστε να αποφεύγονται περιπτώσεις παραβίασης του κοινοτικού δικαίου ή ακόμη και απλές καταγγελίες και διαδικασίες ενώπιον των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

7.4. Αναφέρατε τυχόν σχετικές προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και της νομολογίας του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου

Τον ίδιο σκοπό υπηρετεί και το σημείο αυτό: ο συντάκτης της Έκθεσης θα πρέπει να διαπιστώσει ότι η νομοπαρασκευαστική επιτροπή ή ο συντάκτης του σχεδίου νόμου έχει λάβει υπ' όψιν του την Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ), αλλά και τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Εάν πράγματι ρυθμίζεται θέμα που αποτελεί αντικείμενο της ΕΣΔΑ ή επί του οποίου έχει αποφανθεί το Δικαστήριο, τότε θα πρέπει να αναφέρεται συγκεκριμένα η διάταξη της Σύμβασης ή η απόφαση του Δικαστηρίου που σχετίζεται με το θέμα της ρύθμισης.

8. Αρμοδιότητα

8.1. Αναφέρατε τα υπουργεία που είναι συναρμόδια για τον σχεδιασμό και την προώθηση της αξιολογούμενης ρύθμισης, αιτιολογώντας ειδικά τους λόγους συναρμοδιότητας

Στο σημείο αυτό αναφέρονται τυχόν συναρμόδια υπουργεία για την προτεινόμενη ρύθμιση. Η αναφορά αυτή θα πρέπει να γίνεται αναλυτικά, ανά διάταξη της ρύθμισης, ώστε να αιτιολογείται η συναρμοδιότητα.

8.2. Αναφέρατε τις οργανικές μονάδες με τις οποίες υπήρξε συνεργασία του επισπεύδοντος υπουργείου κατά το στάδιο προετοιμασίας της εξεταζόμενης ρύθμισης

Ο συντάκτης αναφέρει τις οργανικές μονάδες των συναρμόδιων υπουργείων, με τις οποίες υπήρξε πραγματικά συνεργασία, για όσες διατάξεις υπάρχει συναρμοδιότητα του υπουργείου που έχει την κύρια πρωτοβουλία με άλλα υπουργεία. Σε σχέση με την προηγούμενη ερώτηση, στο σημείο αυτό ο συντάκτης της Έκθεσης αναφέρει συγκεκριμένα τις οργανικές μονάδες των συναρμόδιων υπουργείων με τις οποίες υπήρξε ανταλλαγή αλληλογραφίας ή οποιουδήποτε είδους συνεργασία κατά το στάδιο προετοιμασίας της εξεταζόμενης ρύθμισης.

8.3. Αναφέρατε αναλυτικά τις υπηρεσίες που θα είναι αρμόδιες για την εφαρμογή κάθε ξεχωριστής δράσης που προέρχεται από την εξεταζόμενη ρύθμιση

Οι υπηρεσίες και οι οργανικές μονάδες υπουργείου που τυχόν συνεργάζονται για την προετοιμασία μίας ρύθμισης δεν είναι απαραίτητως οι ίδιες που θα κληθούν να συνεργαστούν για την εφαρμογή των επιμέρους διατάξεων της ρύθμισης αυτής, όταν

καταστεί νόμος του Κράτους. Οι υπηρεσίες που θα είναι αρμόδιες για την εφαρμογή κάθε ξεχωριστής δράσης που προέρχεται από την εξεταζόμενη ρύθμιση θα πρέπει να είναι γνωστές εκ των προτέρων και οι αρμοδιότητές τους διακριτές, ώστε να αποφευχθεί οποιαδήποτε δυσκολία στην εφαρμογή της ρύθμισης. Για τον λόγο αυτόν, ο συντάκτης της Έκθεσης αναφέρει αναλυτικά κάθε μία υπηρεσία που θα είναι αρμόδια για την εφαρμογή κάθε ξεχωριστής δράσης που προέρχεται από την εξεταζόμενη ρύθμιση, ώστε να καθιστά σαφές το οργανωτικό πλαίσιο εφαρμογής της προτεινόμενης ρύθμισης.

8.4. Σε περίπτωση που η προτεινόμενη ρύθμιση προβλέπει τη σύσταση νέου φορέα, υπηρεσίας, νομικού προσώπου, επιτροπής, συμβουλίου ή άλλου συλλογικού οργάνου, αναφέρατε συνοπτικά τη γνωμοδότηση της Διυπουργικής Επιτροπής της απόφασης Πρωθυπουργού Υ189/18-7-2006 (ΦΕΚ Β΄ 953) και επισυνάψτε τη μελέτη σκοπιμότητας και την οικονομοτεχνική μελέτη

Σύμφωνα με την απόφαση του Πρωθυπουργού Υ189/18-7-2006, πριν από τη σύσταση κάθε νέου φορέα του Δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα, είτε με νόμο είτε βάσει εξουσιοδότησης νόμου, το αρμόδιο υπουργείο αποστέλλει προς τη «Διυπουργική Γνωμοδοτική Επιτροπή για τη σύσταση, κατάργηση, αναδιάρθρωση και μετατροπή Υπηρεσιών, Συμβουλίων, Επιτροπών και Φορέων του Δημόσιου Τομέα», μέσω της Γενικής Γραμματείας της Κυβέρνησης, σχετική μελέτη σκοπιμότητας, οικονομοτεχνική μελέτη και μελέτη αντιμετώπισης των δαπανών. Στο σημείο αυτό, ο συντάκτης της Έκθεσης αναφέρει συνοπτικά τη γνωμοδότηση της Διυπουργικής Επιτροπής και επισυνάπτει τη μελέτη σκοπιμότητας και την οικονομοτεχνική μελέτη που είχαν αποσταλεί στη Διυπουργική Επιτροπή.

9. Τήρηση Νομοτεχνικών Κανόνων και Κωδικοποίηση

9.1. Αναφέρατε τους νομοτεχνικούς κανόνες, οι οποίοι εφαρμόστηκαν κατά τη σύνταξη της προτεινόμενης διάταξης, με αναφορά στο εγχειρίδιο οδηγιών της Κεντρικής Νομοπαρασκευαστικής Επιτροπής (ΚΕ.Ν.Ε.)

Σκοπός του τμήματος αυτού της Έκθεσης είναι να επιβεβαιώσει ο συντάκτης της Έκθεσης ότι ο συντάκτης του σχεδίου νόμου έχει τηρήσει κάποιους βασικούς νομοτεχνικούς κανόνες.

Ενδεικτικά, είναι σκόπιμο να αποφεύγεται η παράθεση προγραμματικών διακηρύξεων και αιτιολογιών στο κείμενο του νομοθετήματος. Οι διατάξεις του νόμου και εν γένει των κανονιστικών πράξεων περιέχουν μόνο επιταγές, απαγορεύσεις, κυρώσεις ή διαδικασίες δηλαδή νομικές ρυθμίσεις. Αντιθέτως, η αιτιολογία κάθε νέας

ρύθμισης και τυχόν διακηρύξεις και εξαγγελίες θα αποτελούν περιεχόμενο της αιτιολογικής έκθεσης και όχι του νομοθετικού κειμένου.

Πολύ συχνά είναι απαραίτητο στο κείμενο του νομοθετήματος να χρησιμοποιούνται τεχνικοί και ειδικοί όροι. Στις περιπτώσεις αυτές, είναι χρήσιμο να διευκρινίζεται στην αρχή του νομοθετικού κειμένου η έννοια τέτοιων όρων. Κατά τον προσδιορισμό της έννοιας τεχνικών όρων πρέπει να καταβάλλεται προσοχή, ώστε να αναφέρονται τα αναγκαία εννοιολογικά στοιχεία και να διαστέλλονται οι όροι αυτοί από την αντίστοιχη κοινή έννοια ή από τον τυχόν ορισμό του ίδιου όρου σε άλλο νομοθετικό κείμενο, με σκοπό την αποσαφήνιση του πεδίου εφαρμογής της προτεινόμενης ρύθμισης και την πρόληψη ερμηνευτικών διλημμάτων.

Το ίδιο ισχύει και με τους ξενικούς όρους. Κατά κανόνα, θα πρέπει να αποφεύγονται οι ξένοι όροι ή λέξεις στα νομοθετικά κείμενα. Όταν είναι απαραίτητο ή αναπόφευκτο, οι ξένοι όροι θα πρέπει να τίθενται σε παρένθεση, μετά τους αντίστοιχους ελληνικούς.

Όταν στο κείμενο υπάρχουν αρκτικόλεξα ή συντομογραφίες, πρέπει τουλάχιστον μία φορά, στην αρχή, να αναγραφεί χωρίς σύντμηση η πλήρης ανάλυση του αρκτικόλεξου ή της συντομογραφίας, και μέσα σε παρένθεση το αντίστοιχο αρκτικόλεξο ή η συντομογραφία. Στη συνέχεια του κειμένου θα χρησιμοποιείται μόνο το αρκτικόλεξο ή η συντομογραφία.

Το κείμενο κάθε νομοθετήματος πρέπει να είναι λιτό, απλό, σαφές και άμεσο, καθώς η υπερβολική πολυπλοκότητα ή ακόμη και η μικρότερη αμφιβολία θα μπορούσαν να έχουν ως αποτέλεσμα ερμηνευτικά προβλήματα, ανακρίβειες κ.λπ. Επομένως, πρέπει να αποφεύγονται πολύπλοκες συντακτικές δομές που περιλαμβάνουν διάφορα αντικείμενα, δευτερεύουσες προτάσεις ή παραθέσεις. Επίσης, οι σχέσεις μεταξύ των διαφόρων μερών των προτάσεων πρέπει να είναι γραμματικά ορθές και δεν πρέπει να υπάρχει περιθώριο αμφιβολίας ως προς το αν, για παράδειγμα, το αντικείμενο αφορά στο ρήμα της κύριας πρότασης ή στο ρήμα της δευτερεύουσας πρότασης.

Το νομοθετικό κείμενο διατυπώνεται πάντα στη δημοτική, έστω και αν πρόκειται για αντικατάσταση ή συμπλήρωση διάταξης παλαιότερου νόμου που είχε συνταχθεί στην καθαρεύουσα. Η δημοτική πρέπει να είναι σωστή και πειθαρχημένη στις κλίσεις, τις καταλήξεις και την ορθογραφία, χωρίς ιδιωτισμούς και ακρότητες. Στη σύνταξη θα πρέπει επίσης να αποφεύγεται το υπερβατό σχήμα (δηλαδή μία ή περισσότερες λέξεις να μην παρεμβάλλονται ανάμεσα σε δύο άλλες που έχουν στενή συντακτική και λογική σχέση).

Επίσης, στο σημείο αυτό ο συντάκτης της Έκθεσης επιβεβαιώνει την απλότητα της διάρθρωσης του κανόνα δικαίου που προωθείται και τη σαφήνεια της

επιδιωκόμενης ρύθμισης και, επομένως, την εκφραστική δυνατότητά της να επιτύχει τον επιδιωκόμενο σκοπό.

Επιπροσθέτως, πρέπει να αποφεύγεται να δίδεται πολύπλοκη δομή στα άρθρα. Η πολύπλοκη δομή δυσκολεύει τον εφαρμοστή του κανόνα δικαίου. Επίσης, μεταγενέστερες πρωτοβουλίες που αποσκοπούν στην τροποποίηση διατάξεων θα συναντούν δυσκολίες, αν τα άρθρα έχουν πολύπλοκη δομή. Διευκρινίζεται ότι δεν είναι απαραίτητο, από άποψη ερμηνείας, ούτε ευκαίιο, από άποψη σαφήνειας, να εξαντλείται το αντικείμενο κάθε ρύθμισης σε ένα μόνο άρθρο. Είναι προτιμότερο το θέμα να αντιμετωπίζεται σε πολλά άρθρα, που θα συγκεντρωθούν μετά στο ίδιο κεφάλαιο ή τμήμα. Για τον λόγο αυτόν, προτείνεται κάθε άρθρο να μην έχει περισσότερες από τρεις παραγράφους. Το ίδιο ισχύει και για τις παραγράφους στις οποίες χωρίζεται ένα άρθρο: προτείνεται κάθε παράγραφος να μην έχει περισσότερα από τρία εδάφια. Τέλος, κάθε εδάφιο πρέπει να εκφράζει μία μόνο ιδέα, έτσι ώστε να αποφεύγεται η συμπερίληψη πολλών ρυθμίσεων και νοημάτων σε δευτερεύουσες προτάσεις.

9.2. Προσδιορίστε τις διατάξεις που τροποποιεί, αντικαθιστά ή καταργεί η προτεινόμενη ρύθμιση και ιδίως αναφέρατε εάν υπάρχει ήδη κώδικας ρυθμίσεων συναφών με την προτεινόμενη

Σημαντικό τμήμα των αρχών της καλής νομοθέτησης είναι η ένταξη των τροποποιήσεων των σχεδίων νόμων στην έννομη τάξη. Κάθε νομοθετική ρύθμιση, ανεξάρτητα από το αν είναι ακέραιη ή αποσπασματική, προορίζεται να ενταχθεί στο προϋπάρχον νομικό σύστημα. Κάθε νέος νόμος πρέπει να συντάσσεται με τη συναίσθηση και την επίγνωση ότι θα αποτελέσει μία ακόμη ψηφίδα στο σύστημα του υφιστάμενου δικαίου. Ο συντάκτης ενός σχεδίου νόμου δεν πρέπει να διακατέχεται μόνο από τη σκέψη της επιτυχίας της συγκεκριμένης νομοθετικής του προσπάθειας. Θα πρέπει να αποφεύγει να εστιάζει στο νομοσχέδιο που συντάσσει παραγνωρίζοντας τη σημασία του υπόλοιπου συστήματος του δικαίου. Το φαινόμενο αυτό, όταν συναντάται, έχει δυσμενή επακόλουθα στο δικαιοσύστημα.

Ο συντάκτης της Έκθεσης προσδιορίζει ειδικότερα τις διατάξεις που τροποποιούνται ή αντικαθίστανται ή καταργούνται με τις διατάξεις της προτεινόμενης ρύθμισης.

9.3. Αναφέρατε τις εν γένει βελτιώσεις που επιφέρει η προτεινόμενη ρύθμιση στο κανονιστικό περιβάλλον και ειδικά τις διατάξεις που κωδικοποιεί ή απλουστεύει

Βελτίωση στο κανονιστικό περιβάλλον επέρχεται με την κωδικοποίηση των διατάξεων που ισχύουν, καθώς και με τη ρητή κατάργηση διατάξεων που έχουν καταστεί ανενεργές ή που έχουν καταργηθεί με νεότερες διατάξεις, χωρίς η κατάργησή τους να αναφέρεται ρητώς. Τυχόν νέες διατάξεις που αίρουν αμφιβολίες ή δυσκολίες προγενέστερων ρυθμίσεων βελτιώνουν εξίσου το κανονιστικό περιβάλλον. Στόχος είναι ο κάθε πολίτης και η κάθε επιχείρηση να έχουν τη δυνατότητα να γνωρίζουν το ισχύον θεσμικό πλαίσιο για κάθε τομέα δραστηριότητας που τους ενδιαφέρει. Η ασφάλεια δικαίου θα πρέπει να αποσκοπείται και να επιτυγχάνεται με κάθε νέα ρύθμιση. Για τον λόγο αυτόν, ο συντάκτης της Έκθεσης εξετάζει και αναφέρει την επίδραση της προτεινόμενης ρύθμισης στο υφιστάμενο κανονιστικό περιβάλλον και επισημαίνει ιδίως τις περιπτώσεις εκείνες στις οποίες επέρχεται βελτίωση σε σχέση με την υφιστάμενη κατάσταση.

9.4. Προσδιορίστε τις διατάξεις της προτεινόμενης ρύθμισης που τροποποιούν εμμέσως υφιστάμενες ρυθμίσεις, χωρίς να τις καταργούν ρητώς, και αιτιολογήστε την επιλογή αυτή

Αν, για οποιονδήποτε λόγο, δεν είναι δυνατόν να τροποποιηθούν υφιστάμενες διατάξεις με τρόπο άμεσο, δηλαδή είτε με αντικατάσταση και κωδικοποίηση είτε με θέσπιση νέων και κατάργηση προϊσχυουσών, τότε θα πρέπει να επισημαίνονται στην Έκθεση οι διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας που τροποποιούνται εμμέσως, ώστε να προκύπτει με σαφήνεια η βούληση του προτείνοντος τη νέα διάταξη. Ταυτόχρονα, θα πρέπει να αιτιολογείται η επιλογή της έμμεσης τροποποίησης υφισταμένων ρυθμίσεων, ώστε ο συντάκτης της Έκθεσης να επιβεβαιώνει ότι η έμμεση τροποποίηση δεν μπορεί να αποφευχθεί ή ότι άλλου είδους τροποποίηση θα είχε συνέπειες που δεν είναι επιθυμητές.

10. Διαφάνεια - Κοινωνική συμμετοχή

10.1. Αναφέρατε αναλυτικά τους κοινωνικούς εταίρους και εν γένει τα ενδιαφερόμενα μέρη που εκλήθησαν να λάβουν μέρος στη διαβούλευση για την προτεινόμενη ρύθμιση

Ο συντάκτης της Έκθεσης καλείται να προσδιορίσει όλους όσοι εκλήθησαν να συμμετάσχουν στον κοινωνικό διάλογο και τη διαβούλευση, όπως εργοδότες (ΣΕΒ, ΓΣΕΒΕΕ, κ.λπ.), εργαζόμενοι (ΓΣΕΕ, ΑΔΕΔΥ κ.λπ.), ελεύθεροι επαγγελματίες (Δικηγορικοί και Ιατρικοί Σύλλογοι, κ.λπ.), επιμελητήρια (ΕΒΕΑ, ΤΕΕ, κ.λπ.),

σωματεία (πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια, τριτοβάθμια), μη κυβερνητικές οργανώσεις, απλοί πολίτες. Επίσης αναφέρει, αν έχουν ενημερωθεί όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη για την προτεινόμενη ρύθμιση.

Ως ενδιαφερόμενα μέρη νοούνται οι κοινωνικές ή/και οικονομικές ομάδες που επηρεάζονται άμεσα ή έμμεσα, θετικά ή/και αρνητικά από την προτεινόμενη ρύθμιση. Τα ενδιαφερόμενα μέρη ενημερώνονται με πρωτοβουλία του επισπεύδοντος τη ρύθμιση.

10.2. Περιγράψτε αναλυτικά τον τόπο, τον χρόνο και τη διάρκεια της διαβούλευσης, τους συμμετέχοντες σε αυτήν, και τη διαδικασία διαβούλευσης που επελέγη, αιτιολογώντας τις επιλογές αυτές

Στο σημείο αυτό περιγράφεται κατ' αρχάς ο τόπος της διαβούλευσης. Επίσης, στο σημείο αυτό, αναφέρεται ο χρόνος και η χρονική διάρκεια της διαβούλευσης.

Ο συντάκτης της Έκθεσης καλείται επίσης να αναφέρει πόσα από τα ενδιαφερόμενα μέρη και τους κοινωνικούς εταίρους που εκλήθεσαν στη διαβούλευση, έλαβαν πραγματικά μέρος σε αυτήν.

Η έκφραση γνώμης της ΟΚΕ είναι υποχρεωτική, σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 2 του ν. 2232/1994 (ΦΕΚ Α 140), πριν από την ψήφιση τυπικών νόμων σε θέματα ιδιαίτερης σπουδαιότητας που σχετίζονται με τις εργασιακές σχέσεις, την κοινωνική ασφάλιση, τα φορολογικά μέτρα, καθώς και με τη γενικότερη κοινωνικοοικονομική πολιτική, ιδίως σε θέματα περιφερειακής ανάπτυξης, επενδύσεων, εξαγωγών, προστασίας καταναλωτή και ανταγωνισμού. Στην έννοια των θεμάτων αυτών δεν περιλαμβάνεται ο Προϋπολογισμός.

Ο συντάκτης της Έκθεσης αναφέρει επίσης τη διαδικασία της διαβούλευσης που επελέγη, αιτιολογώντας την επιλογή αυτή. Η διαβούλευση μπορεί να είχε τον χαρακτήρα της δημόσιας ακρόασης ή τον χαρακτήρα της διακίνησης δημοσίων εγγράφων ή άλλη μορφή. Ως δημόσια ακρόαση νοείται η δομημένη δημόσια συζήτηση ή συνδιάσκεψη με φορείς ή ενδιαφερόμενα μέρη. Δεν περιλαμβάνονται εδώ οι ακροάσεις που γίνονται στο πλαίσιο οποιασδήποτε κοινοβουλευτικής διαδικασίας. Ως διακίνηση δημοσίων εγγράφων δεν νοείται η συνεργασία μεταξύ δημοσίων υπηρεσιών, αλλά η γνωστοποίηση τέτοιων εγγράφων σε ενδιαφερόμενους φορείς ή σε μέλη της κοινωνίας των πολιτών. Το ερώτημα αναφέρεται στη διαδικασία παραγωγής της ρύθμισης από τη Διοίκηση.

10.3. Αναφερθείτε στα αποτελέσματα της διαβούλευσης, αναφέροντας επιγραμματικά τις κυριότερες απόψεις που εκφράστηκαν υπέρ και κατά της προτεινόμενης ρύθμισης ή επιμέρους θεμάτων της

Στο σημείο αυτό, ο συντάκτης της Έκθεσης αναφέρει επιγραμματικά τις κυριότερες απόψεις που εκφράστηκαν υπέρ ή κατά της προτεινόμενης ρύθμισης ή επιμέρους θεμάτων της στο πλαίσιο της διαβούλευσης. Ως «κυριότερες απόψεις» νοούνται κατ' αρχάς οι απόψεις των άμεσα ενδιαφερόμενων ή επηρεαζόμενων ομάδων, αλλά και οι απόψεις που, κατά την κρίση του συντάκτη της Έκθεσης, επισημαίνουν ζητήματα που θα πρέπει να ληφθούν υπ' όψιν τόσο κατά την κατάρτιση, όσο και κατά την εφαρμογή της αξιολογούμενης ρύθμισης. Ιδιαίτερως, ο συντάκτης σημειώνει τυχόν επιφυλάξεις που διατυπώθηκαν ως προς τον τρόπο διεξαγωγής, δηλαδή ως προς τη διαδικασία της διαβούλευσης, αλλά και ως προς την ουσία της προτεινόμενης ρύθμισης.

Για την πληρότητα της καταγραφής, ο συντάκτης της Έκθεσης διευκρινίζει τον φορέα ή την ομάδα ή τον ενδιαφερόμενο που εξέφρασε κάθε μία από τις κυριότερες απόψεις, φροντίζοντας η καταγραφή να είναι σαφής και περιεκτική και να αποδίδει κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο το περιεχόμενο της διαβούλευσης.

10.4. Αναφέρατε τον σχεδιασμό που έχει γίνει για τον κοινωνικό διάλογο και τη διαβούλευση και στο στάδιο της εφαρμογής της προτεινόμενης ρύθμισης

Στο σημείο αυτό, αναφέρεται αν έχει προβλεφθεί αντίστοιχη διαδικασία κοινωνικού διαλόγου κατά την εφαρμογή της ρύθμισης, με στόχο την αξιολόγησή της. Για την πληρότητα της αναφοράς προτείνεται να αναφερθεί ο χρόνος κατά τον οποίο αναμένονται τα πρώτα αποτελέσματα της εφαρμογής της προτεινόμενης ρύθμισης, καθώς και ο χρόνος κατά τον οποίο έχει προγραμματιστεί η διαβούλευση για την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων εφαρμογής.

B. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΛΛΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

Όπως προαναφέρθηκε, ένα σχέδιο νόμου μπορεί, υπό την προϋπόθεση τήρησης του άρθρου 74 παρ. 5 εδ. β' του Συντάγματος, να έχει ένα κύριο αντικείμενο και κάποιες «άλλες διατάξεις», οι οποίες πάντως θα είναι σχετικές με το κύριο αντικείμενο. Στο Κεφάλαιο αυτό της Έκθεσης αξιολογούνται συνοπτικά, μία προς μία, οι τέτοιου είδους «άλλες διατάξεις».

Το τμήμα Β του υποδείγματος της Έκθεσης για την αξιολόγηση των «άλλων διατάξεων» μπορεί να χρησιμοποιείται και για την αξιολόγηση συνεπειών των τροπολογιών.

11. Γενική Αξιολόγηση

11.1 Περιγράψτε χωριστά και αναλυτικά το πρόβλημα που καλείται να αντιμετωπίσει κάθε μία «άλλη διάταξη» που περιλαμβάνεται στο προτεινόμενο σχέδιο νόμου

Στο σημείο αυτό ο συντάκτης της Έκθεσης περιγράφει το πρόβλημα που καλείται να επιλύσει κάθε μία «άλλη διάταξη» χωριστά, εφαρμόζοντας αναλόγως όσα έχουν αναφερθεί παραπάνω για το σημείο 1.1.

11.2 Περιγράψτε χωριστά και αναλυτικά τους λόγους για τους οποίους κάθε «άλλη διάταξη» είναι αναγκαία και κατάλληλη να αντιμετωπίσει το αντίστοιχο πρόβλημα

Ο συντάκτης της Έκθεσης περιγράφει, για κάθε μία «άλλη διάταξη» χωριστά, τους λόγους για τους οποίους η προτεινόμενη διάταξη είναι αναγκαία και κατάλληλη να αντιμετωπίσει το αντίστοιχο πρόβλημα, εφαρμόζοντας ουσιαστικά, με συνοπτικό τρόπο, όσα αναφέρθηκαν παραπάνω για τα σημεία 1.2, 1.3, 2.1, 2.2 και 2.3 της Έκθεσης.

11.3 Αναφέρατε χωριστά για κάθε μία «άλλη διάταξη» τους λόγους για τους οποίους έχει συμπεριληφθεί στο συγκεκριμένο σχέδιο νόμου

Στο σημείο αυτό, ο συντάκτης της Έκθεσης αναφέρει τους λόγους για τους οποίους επελέγη κάθε μία «άλλη διάταξη» να συμπεριληφθεί στο συγκεκριμένο σχέδιο νόμου. Ουσιαστικά, στο σημείο αυτό αιτιολογείται η συνάφεια και η σχέση της κάθε μίας «άλλης διάταξης» με το κύριο αντικείμενο του σχεδίου νόμου και τεκμηριώνεται ότι η σχετική διάταξη δεν εμπίπτει στην απαγόρευση του άρθρου 74 παρ. 5 εδ. β' του Συντάγματος.

11.4. Αναφέρατε χωριστά και αναλυτικά τις αναμενόμενες συνέπειες κάθε μίας «άλλης διάταξης», συμπεριλαμβανομένων των συνεπειών στην οικονομία, στην κοινωνία και τους πολίτες και στο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον

Στο σημείο αυτό, γίνεται ειδική αξιολόγηση των συνεπειών κάθε μίας «άλλης διάταξης» χωριστά, κατά αναλογική αλλά πιο συνοπτική εφαρμογή των όσων αναφέρονται παραπάνω σχετικά με την κύρια αξιολογούμενη ρύθμιση.

11.5. Αναφέρατε αναλυτικά τις υπηρεσίες που θα είναι αρμόδιες για την εφαρμογή κάθε «άλλης διάταξης».

Όπως αναφέρθηκε και στο σημείο 8.3., οι υπηρεσίες που θα είναι αρμόδιες για την εφαρμογή κάθε συγκεκριμένης δράσης που προέρχεται από κάθε μία «άλλη διάταξη» θα πρέπει να είναι γνωστές εκ των προτέρων και οι αρμοδιότητές τους διακριτές, ώστε να αποφευχθεί οποιαδήποτε δυσκολία εφαρμογής. Για τον λόγο αυτόν, ο συντάκτης της Έκθεσης αναφέρει αναλυτικά κάθε μία υπηρεσία που θα είναι αρμόδια για την εφαρμογή κάθε συγκεκριμένης δράσης που προέρχεται από κάθε μία «άλλη διάταξη», ώστε να καθιστά σαφές το οργανωτικό πλαίσιο εφαρμογής της.

12. Διαφάνεια και Διαβούλευση

12.1. Αναφέρατε επιγραμματικά τους κοινωνικούς εταίρους και εν γένει τα ενδιαφερόμενα μέρη που εκλήθησαν να λάβουν μέρος στη διαβούλευση για κάθε μία προτεινόμενη «άλλη διάταξη», τον τόπο, τον χρόνο και τη διάρκεια της διαβούλευσης, τους συμμετέχοντες σε αυτήν, και τη διαδικασία διαβούλευσης που επελέγη, αιτιολογώντας τις επιλογές αυτές.

Όπως και στο σημεία 10.1 και 10.2 της Έκθεσης, ο συντάκτης της Έκθεσης καλείται να προσδιορίσει όλους όσοι εκλήθησαν να συμμετάσχουν στον κοινωνικό διάλογο και τη διαβούλευση σχετικά με κάθε μία από τις «άλλες διατάξεις». Εάν, λόγω της φύσης ή του περιεχομένου της, κάποια από αυτές τις διατάξεις δεν έχει τεθεί σε δημόσιο διάλογο, ο συντάκτης της Έκθεσης αναφέρει ειδικά τους λόγους για τους οποίους δεν διεξήχθη δημόσιος διάλογος για τη συγκεκριμένη διάταξη.

12.2. Αναφέρατε επιγραμματικά τις κυριότερες απόψεις που εκφράστηκαν υπέρ και κατά της προτεινόμενης ρύθμισης ή επιμέρους θεμάτων της και προσαρτήστε στο παρόν τις απόψεις των φορέων που έλαβαν μέρος στη διαβούλευση για κάθε μία «άλλη διάταξη» χωριστά.

Στις περιπτώσεις που έχει διεξαχθεί δημόσιος διάλογος για μία ή περισσότερες από τις «άλλες διατάξεις», ο συντάκτης της Έκθεσης αναφέρει επιγραμματικά τις κυριότερες απόψεις που εκφράστηκαν σχετικά με κάθε διάταξη, σύμφωνα και με όσα αναφέρθηκαν παραπάνω, στο σημείο 10.3.

Παράρτημα Ι

	Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (ΜΜΕ)			
ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ*	ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΗ	ΜΙΚΡΗ	ΜΕΣΑΙΑ	ΜΕΓΑΛΗ
ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ	<10	<50	<250	≥250
	Και	Και	Και	Ή
ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	<2 εκατ €	<10 εκατ €	<50 εκατ €	≥50 εκατ €
	Ή	Ή	Ή	Και
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	<2 εκατ €	<10 εκατ €	<43 εκατ €	≥43 εκατ €

*Στοιχεία τελευταίας διαχειριστικής χρήσης

Παράρτημα II

Διοικητική Επιβάρυνση ανά δράση = P·Q

όπου P = Τιμή · Χρόνος και Q = Συχνότητα · αριθμός επιχειρήσεων)

P·Q	P		Q	
	Τιμή	Χρόνος	Συχνότητα	Αριθμός επιχειρήσεων
	Εργατοώρας (ευρώ ανά ώρα)	Ώρες απασχόλησης	Ανά έτος	

A. Παράδειγμα υπολογισμού Διοικητικής Επιβάρυνσης από μία νέα ενέργεια (ένα νέο έγγραφο, κ.λπ.), μετά από εφαρμογή νέας νομοθετικής ρύθμισης.

Απαίτηση εφαρμογής μίας νέας ενέργειας (έγγραφο κλπ)	Τιμή Εργατοώρας (ευρώ ανά ώρα)	Χρόνος Ώρες απασχόλησης	Συχνότητα Ανά έτος	Αριθμός επιχειρήσεων	
	25 ευρώ	4 ώρες	2 φορές (εξαμηνιαίο)	5.000	25·4·2·5.000 = 1.000.000 ευρώ
Σύνολο Διοικητικής Επιβάρυνσης					1.000.000 ευρώ

Β. Παράδειγμα υπολογισμού Διοικητικής Επιβάρυνσης από τρεις νέες ενέργειες (τρία νέα έγγραφα, κ.λπ.), μετά από εφαρμογή νέας νομοθετικής ρύθμισης.

Απαιτήση εφαρμογής τριών νέων ενεργειών (εγγράφων κλπ)	Τιμή Εργατώρας (ευρώ ανά ώρα)	Χρόνος Ώρες απασχόλησης	Συχνότητα Ανά έτος	Αριθμός επιχειρήσεων	
E1	25 ευρώ	4 ώρες	2 φορές (εξαμηνιαίο)	5.000	$25 \cdot 4 \cdot 2 \cdot 5.000 =$ 1.000.000 Ευρώ
E2	25 ευρώ	2 ώρες	12 φορές (μηνιαίο)	5.000	$25 \cdot 2 \cdot 12 \cdot 5.000 =$ 3.000.000 Ευρώ
E3	25 ευρώ	5 ώρες	4 φορές (τριμηνιαίο)	5.000	$25 \cdot 5 \cdot 4 \cdot 5.000 =$ 2.500.000 Ευρώ
Σύνολο Διοικητικής Επιβάρυνσης					$1.000.000 + 3.000.000 +$ $2.500.000 =$ $6.500.000$ ευρώ

Γ. Παράδειγμα υπολογισμού Διοικητικής Επιβάρυνσης από τρεις νέες ενέργειες (τρία νέα έγγραφα, κ.λπ.), μετά από εφαρμογή νέας νομοθετικής ρύθμισης με κατάργηση τεσσάρων άλλων.

Απαίτηση εφαρμογής τριών νέων ενεργειών & κατάργηση τεσσάρων άλλων	Τιμή Εργατοώρας (ευρώ ανά ώρα)	Χρόνος Ώρες απασχόλησης	Συχνότητα Ανά έτος	Αριθμός επιχειρήσεων	
E1 Νέα εφαρμογή	5 ευρώ	4 ώρες	2 φορές (εξαμηνιαίο)	5.000	$5 \cdot 4 \cdot 2 \cdot 5.000 =$ 200.000 ευρώ
E2 Νέα εφαρμογή	5 ευρώ	2 ώρες	12 φορές (μηνιαίο)	5.000	$5 \cdot 2 \cdot 12 \cdot 5.000 =$ 600.000 ευρώ
E3 Νέα εφαρμογή	5 ευρώ	5 ώρες	4 φορές (τριμηνιαίο)	5.000	$5 \cdot 5 \cdot 4 \cdot 5.000 =$ 500.000 ευρώ
A1 Κατάργηση	5 ευρώ	7 ώρες	1 φορά (ετήσιο)	5.000	$5 \cdot 7 \cdot 1 \cdot 5.000 =$ 175.000 ευρώ
A2 Κατάργηση	5 ευρώ	2 ώρες	6 φορές (διμηνιαίο)	5.000	$5 \cdot 2 \cdot 6 \cdot 5.000 =$ 300.000 ευρώ
A3 Κατάργηση	5 ευρώ	3 ώρες	4 φορές (τριμηνιαίο)	5.000	$5 \cdot 3 \cdot 4 \cdot 5.000 =$ 300.000 ευρώ
A4 Κατάργηση	5 ευρώ	5 ώρες	4 φορές (τριμηνιαίο)	5.000	$5 \cdot 5 \cdot 4 \cdot 5.000 =$ 500.000 ευρώ
Σύνολο Διοικητικής Επιβάρυνσης ΣΡ·Q	<u>E1 + E2 + E3 - A1 - A2 - A3 - A4 = -25.000 €</u> (Δηλαδή έχουμε ελάφρυνση)				200.000 + 600.000 + 500.000 - 175.000 - 300.000 - 300.000 - 500.000 = <u>- 25.000 ευρώ</u>